

Любчич Анна Миколаївна

кандидат юридичних наук, старший дослідник, учений секретар

НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку

НАПрН України

ORCID: 0000-0002-6492-4179

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОСТОРУ

У публікації розглядаються ключові питання інтеграції України до Європейського дослідницького простору (ЄДП) в контексті сучасних викликів та можливостей. Аналізуються основні етапи та механізми інтеграції, зокрема йдеться мова про формування Дорожньої карти інтеграції України до Європейського дослідницького простору на 2025-2027 роки, а також роль національних дослідницьких інститутів у формуванні спільного наукового середовища. Окрема увага приділяється бар'єрам, які заважають більш глибокій інтеграції, та пропозиціям щодо їх подолання. В публікації підкреслюється важливість співпраці між українськими та європейськими науковими установами, а також необхідність адаптації національної політики в сфері науки і освіти до європейських стандартів. Висвітлюються перспективи розвитку інноваційних технологій та їх вплив на економічний зростання країни.

Ключові слова: інтеграція, Європейський дослідницький простір, наука, інновації, Україна.

Anna Liubchych

*PhD, Scientific Secretary of Scientific and Research Institute
of Providing Legal Framework for the Innovative Development*

NALS of Ukraine

ORCID: 0000-0002-6492-4179

SOME ISSUES OF UKRAINE'S INTEGRATION INTO THE EUROPEAN RESEARCH AREA

The publication addresses key issues of Ukraine's integration into the European Research Area (ERA) in the context of current challenges and opportunities. The main stages and

mechanisms of integration are analyzed, in particular, the formation of the Roadmap for Ukraine's Integration into the European Research Area for 2025-2027, as well as the role of national research institutions in the formation of a common scientific environment. Particular attention is paid to the barriers to deeper integration and proposals for overcoming them. The publication emphasizes the importance of cooperation between Ukrainian and European scientific institutions, as well as the need to adapt national policy in the field of science and education to European standards. The prospects for the development of innovative technologies and their impact on the country's economic growth are also highlighted.

Keywords: integration, European Research Area, science, innovation, Ukraine.

Інтеграція України до Європейського дослідницького простору є стратегічним пріоритетом, що сприяє розвитку науки, технологій та інновацій в країні. В умовах глобалізації та швидкого розвитку технологій важливо адаптувати наукову політику України до європейських стандартів. Це дозволить залучити інвестиції, підвищити якість досліджень та забезпечити їх відповідність міжнародним вимогам.

В продовж останніх років Україна вже зробила певні кроки у напрямку інтеграції до ЄДП, зокрема через участь у програмах Horizon Europe. Однак існують численні бар'єри, такі як недостатнє фінансування науки, відсутність ефективних механізмів співпраці між науковими установами та бізнесом, а також проблеми з мобільністю науковців.

Інтеграція до європейського дослідницького простору відкриває нові можливості для українських науковців, дозволяючи їм брати участь у міжнародних проектах, отримувати доступ до фінансування, а також обмінюватись знаннями та досвідом з колегами з інших країн. Це сприятиме підвищенню якості наукових досліджень в Україні та їх відповідності світовим стандартам. Реалізація Дорожньої карти у вказаній сфері дозволить створити сприятливе середовище для розвитку інноваційного бізнесу в Україні. Дорожня карта з інтеграції науково-інноваційної системи України до європейського дослідницького простору є стратегічно важливим кроком для забезпечення

сталого розвитку країни, підвищення якості життя населення та інтеграції України у світовий науковий та інноваційний простір.

Розроблення Дорожньої карти з інтеграції науково-інноваційної системи України до європейського дослідницького простору передбачено пунктом 1903 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (стаття 375 Угоди). У 2021 році Міністерством освіти і науки України (далі – МОН) розроблено Дорожню карту з інтеграції науково-інноваційної системи України до європейського дослідницького простору (далі – Дорожня карта) та затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 167 [1].

12 травня 2025 року відбулося перше засідання Робочої групи з формування Дорожньої карти інтеграції України до Європейського дослідницького простору (ЄДП) на 2025–2027 роки. Відповідну робочу групу створено наказом МОН від 30 квітня 2025 року № 656. Захід організовано Міністерством освіти і науки України в онлайн-форматі [2].

Ключовим елементом на засіданні стала презентація концепції другого Політичного порядку денного ЄДП на 2025–2027 роки, яку представила експертка Єврокомісії Кароліна Канібано. Зокрема були оновлені пріоритети дослідницької політики ЄС, 11 структурних політик та 8 спільних дій, ухваленими Радою ЄС 28 лютого 2025 року [2].

Ключовими векторами нової Дорожньої карти є:

- посилення екосистеми науки та інновацій;
- забезпечення відповідності політикам і стандартам ЄС;
- створення умови для повноцінної участі у спільних програмах і проєктах Європейського Союзу;
- підвищення міжнародної видимості України як партнера в реалізації політики ЄДП [2].

Вважаємо за доцільне наголосити на деяких основних етапах (кроках) для прийняття нової Дорожньої карти:

1. Оцінка поточного стану на 2025 рік:

- Проведення комплексного аналізу існуючих наукових установ та їхньої готовності до інтеграції.

- Визначення ключових напрямків досліджень, які можуть бути цікавими для європейської спільноти.

- Аналіз Дорожньої карти, яка була затверджена наказом МОН від 10 лютого 2021 року № 167 щодо пунктів які не виконані у вказаний період на який була вона розрахована (у 2024 році було проведено Аналіз Дорожньої карти з інтеграції науково-інноваційної системи України до Європейського дослідницького простору (ЄДП) [3]).

2. Розробка стратегічних партнерств 2025-2026 роки:

- Установлення співпраці з європейськими університетами та науковими центрами.

- Створення спільних дослідницьких проектів у рамках програм ЄС.

3. Підвищення кваліфікації науковців 2026 рік:

- Організація навчальних програм та стажувань для українських науковців в європейських установах.

- Запровадження програм обміну для молодих дослідників.

4. Фінансування наукових досліджень 2026-2027 роки:

- Розробка механізмів залучення приватних інвестицій у науку.

- Підтримка державного фінансування наукових проектів, що відповідають європейським стандартам.

5. Моніторинг та оцінка результатів 2027 рік:

- Визначення індикаторів успіху та регулярний моніторинг виконання Дорожньої карти.

- Проведення оцінки впливу інтеграції на розвиток науки в Україні.

Отже, інтеграція України до Європейського дослідницького простору є складним, але необхідним процесом для забезпечення сталого розвитку науки та інновацій в країні. Запропонована Дорожня карта на 2025-2027 роки містить ключові етапи, які сприятимуть реалізації цієї мети. Успішна реалізація

зазначених заходів дозволить Україні стати повноправним учасником європейської наукової спільноти та сприятиме підвищенню її конкурентоспроможності на міжнародній арені.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про затвердження дорожньої карти з інтеграції науково-інноваційної системи України до європейського дослідницького простору: наказ МОН України від 10 лютого 2021 р. № 167. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-dorozhnoyi-karti-z-integraciyi-naukovo-innovacijnoyi-sistemi-ukrayini-do-yevropejskogo-doslidnickogo-prostoru>.

2. Євроінтеграція науки: розпочалася підготовка Дорожньої карти інтеграції України до ЄДП на 2025–2027 роки. URL: <https://mon.gov.ua/news/yevrointehratsiia-nauky-rozpochalasia-pidhotovka-dorozhnoi-karty-intehratsii-ukrainy-do-iedp-na-20252027-roky>.

3. Аналіз Дорожньої карти з інтеграції науково-інноваційної системи України до Європейського дослідницького простору (ЄДП) : інформаційно-аналітичний огляд. Київ: Міністерство освіти і науки України, Український інститут науково-технічної експертизи та інформації, 2024. 80 с.